1ο Κτήριο: Ελευθερίου Βενιζέλου 142 (2ος& 3ος όροφος), Τηλ. 2109315119
2ο Κτήριο: Ελευθερίου Βενιζέλου 271 (2ος όροφος), Τηλ. 21098433043
http://www.triptyxo.edu.gr - triptyxo@gmail.com - www.facebook.com/triptixo

ΤΑΞΗ	Γ΄ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΪΟΣ 2022

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Μήτε νέος τις ὢν μελλέτω φιλοσοφεῖν, μήτε γέρων ὑπάρχων κοπιάτω φιλοσοφῶν. οὔτε γὰρ ἄωρος οὐδείς ἐστιν οὔτε πάρωρος πρὸς τὸ κατὰ ψυχὴν ὑγιαῖνον. ὁ δὲ λέγων ἢ μήπω τοῦ φιλοσοφεῖν ὑπάρχειν ὥραν ἢ παρεληλυθέναι τὴν ὥραν, ὅμοιός ἐστιν τῷ λέγοντι πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μὴ παρεῖναι τὴν ὥραν ἢ μηκέτι εἶναι. ὥστε φιλοσοφητέον καὶ νέῳ καὶ γέροντι, τῷ μὲν ὅπως γηράσκων νεάζῃ τοῖς ἀγαθοῖς διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων, τῷ δὲ ὅπως νέος ἅμα καὶ παλαιὸς ᾖ διὰ τὴν ἀφοβίαν τῶν μελλόντων· μελετᾶν οὖν χρὴ τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν, εἴπερ παρούσης μὲν αὐτῆς πάντα ἔχομεν, ἀπούσης δὲ πάντα πράττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως σωστές ή λάθος και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας όπου είναι απαραίτητο.

1. Η φιλοσοφία του Επίκουρου απευθύνεται σε όλους τους ανθρώπους.
2. Η φιλοσοφία εξασφαλίζει την ψυχική υγεία.
3. ἄωρος: ὑπάρχειν ὥραν/ μὴ παρεῖναι τὴν ὥραν
4. Όταν η ευτυχία λείπει κάνουμε τα πάντα για να την αποκτήσουμε.
5. Το ρηματικό επίθετο «φιλοσοφητέον» προσδίδει προτρεπτικό τόνο στο κείμενο.

(μονάδες 10)

Β1. Ποια είναι τα οφέλη της φιλοσοφίας για κάθε ηλικιακή ομάδα;

(μονάδες 5)

Β2. «Μελετᾶν οὖν χρὴ τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν». **Ποιο είναι το περιεχόμενο του όρου της ευδαιμονίας στη φιλοσοφία του Επίκουρου;**

(μονάδες 5)

Β3. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις ως σωστές ή λάθος .

1. Ο Αριστοτέλης γεννήθηκε στα Στάγειρα , που τότε ήταν μια μικρή πόλη της Μακεδονίας.
2. Ο Αριστοτέλης κατέληξε να διακρίνει της ανθρώπινες αρετές σε διανοητικές και ηθικές.
3. Δώδεκα χρόνια διήρκησε η πρώτη παραμονή του Αριστοτέλη στην Αθήνα.
4. Ο Θεόφραστος ίδρυσε τη σχολή του Αριστοτέλη , τον Περίπατο.
5. Ο Αριστοτέλης χρησιμοποιώντας στίχους από την Ιλιάδα έκανε υπαινιγμό στους συκοφάντες.

(μονάδες 10)

Β4. Να βρείτε στο κείμενο αναφοράς λέξεις ετυμολογικής συγγένειας με τις παρακάτω:

Συνύπαρξη

Ρήτορας

Γέννηση

Περιοχή

Πάνοπλος

(μονάδες 10)

Β5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ΔΙΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΡΩΝΟΣ

Δεν ανησύχησεν ο Νέρων όταν άκουσε
του Δελφικού Μαντείου τον χρησμό.
«Τα εβδομήντα τρία χρόνια να φοβάται.»
Είχε καιρόν ακόμη να χαρεί.
Τριάντα χρονώ είναι. Πολύ αρκετή
είν' η διορία που ο θεός τον δίδει
για να φροντίσει για τους μέλλοντας κινδύνους.

Τώρα στην Ρώμη θα επιστρέψει κουρασμένος λίγο,
αλλά εξαίσια κουρασμένος από το ταξείδι αυτό,

που ήταν όλο μέρες απολαύσεως —
στα θέατρα, στους κήπους, στα γυμνάσια ...
Των πόλεων της Αχαΐας εσπέρες ...
Α των γυμνών σωμάτων η ηδονή προ πάντων ...

Αυτά ο Νέρων. Και στην Ισπανία ο Γάλβας
κρυφά το στράτευμά του συναθροίζει και το ασκεί,
ο γέροντας ο εβδομήντα τριώ χρονώ.

Πώς παρουσιάζεται ο Νέρωνας στο ποίημα του Κωνσταντίνου Καβάφη; Θεωρείτε πως ακολουθεί τα βήματα της επικούρειας φιλοσοφίας; Να συγκρίνετε τα δύο κείμενα.

(μονάδες 10)

Β. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Δημοσθένους κατ᾿ ᾿Αριστοκράτους 111-113

Ο Αριστοκράτης πρότεινε ψήφισμα που θα παρείχε ιδιαίτερη προστασία στον μισθοφόρο Χαρίδημο, ο οποίος είχε προσφέρει υπηρεσίες στην Αθήνα. Με λόγο τον οποίο έγραψε ο Δημοσθένης, ο Ευθυκλής επιχειρεί να παρεμποδίσει την επικύρωση του ψηφίσματος αυτού. Στο απόσπασμα που ακολουθεί ο Δημοσθένης επιτίθεται στον Φίλιππο, βασιλιά της Μακεδονίας.

ἴστε δήπου Φίλιππον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τουτονὶ τὸν Μακεδόνα, ᾧ πολὺ δήπου μᾶλλον ἐλυσιτέλει τὰς ἐξ ἁπάσης Μακεδονίας προσόδους ἀδεῶς λαμβάνειν ἢ μετὰ κινδύνων τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως· καὶ χρῆσθαι φίλοις αἱρετώτερον ἦν αὐτῷ τοῖς πατρικοῖς ὑμῖν ἢ Θετταλοῖς, οἳ τὸν πατέρ᾿ αὐτοῦ ποτ᾿ ἐξέβαλον. Ἄνευ γὰρ τούτου κἀκεῖν᾿ ἔστιν ἰδεῖν· ὑμεῖς μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδένα προὐδώκατε πώποτε τῶν φίλων, Θετταλοὶ δ᾿ οὐδένα πώποθ᾿ ὅντιν᾿ οὔ. ᾿Αλλ᾿ ὅμως οὕτως ἐχόντων τούτων μικρὰ λαμβάνειν καὶ τοὺς ἀπίστους φίλους καὶ τὸ κινδυνεύειν ἀντὶ τοῦ μετ᾿

ἀσφαλείας ζῆν ὁρᾶτε προῃρημένον αὐτόν. Τί δή ποτ᾽ αἴτιον; Οὐ γὰρ δὴ λόγον γε τὸ πρᾶγμ᾽ οὑτωσὶ πρόχειρον ἔχει. Ὅτι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντοιν πᾶσιν ἀνθρώποις, τοῦ μὲν ἡγουμένου καὶ μεγίστου πάντων, τοῦ εὐτυχεῖν, τοῦ δ᾽ ἐλάττονος μὲν τούτου, τῶν δ᾽ ἄλλων μεγίστου, τοῦ καλῶς βουλεύεσθαι, οὐχ ἅμ᾽ ἡ κτῆσις παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις, οὐδ᾽ ἔχει τῶν εὖ πραττόντων οὐδεὶς ὅρον οὐδὲ τελευτὴν τῆς τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπιθυμίας· δι᾽ ὅπερ πολλοὶ πολλάκις μειζόνων ἐπιθυμοῦντες τὰ παρόντ᾽ ἀπώλεσαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

1.Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα «Ὅτι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντοιν … τὰ παρόντ᾽ ἀπώλεσαν»**.**

(μονάδες 10)

2. Ποια είναι η στάση του Φιλίππου προς τους Αθηναίους και πού οφείλεται ουσιαστικά αυτή κατά τον ρήτορα;

(μονάδες 10)

3. (α) «οὐδ᾽ ἔχει τῶν εὖ πραττόντων οὐδεὶς ὅρον οὐδὲ τελευτὴν τῆς τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπιθυμίας· δι᾽ ὅπερ πολλοὶ πολλάκις μειζόνων ἐπιθυμοῦντες τὰ παρόντ᾽ ἀπώλεσαν»: **Σ᾽ αυτό το απόσπασμα να βρείτε τις γενικές (1 μον.) και να αναγνωρίσετε πλήρως τον συντακτικό τους ρόλο (6 μον.).**

(μονάδες 7)

(β) «δι᾽ ὅπερ»**: Να γράψετε τον εμπρόθετο επιρρηματικό προσδιορισμό με άλλο ισοδύναμο τρόπο χρησιμοποιώντας την ίδια πρόθεση (1 μον.). Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (2 μον.).**

(μονάδες 3)

4. (α) «ἴστε δήπου Φίλιππον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τουτονὶ τὸν Μακεδόνα, ᾧ πολὺ δήπου μᾶλλον ἐλυσιτέλει τὰς ἐξ ἁπάσης Μακεδονίας προσόδους ἀδεῶς λαμβάνειν ἢ μετὰ κινδύνων τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως· καὶ χρῆσθαι φίλοις αἱρετώτερον ἦν αὐτῷ τοῖς πατρικοῖς ὑμῖν ἢ Θετταλοῖς, οἳ τὸν πατέρ᾽ αὐτοῦ ποτ᾽ ἐξέβαλον»**: Σ᾽ αυτό το απόσπασμα να βρείτε δύο ρηματικούς τύπους που ανήκουν σε συνηρημένα ρήματα και δύο ρηματικούς τύπους που ανήκουν σε βαρύτονα ρήματα και να γράψετε τα απαρέμφατα μέλλοντα και αορίστου α΄ και β΄ (αν έχουν)**

(μονάδες 4)

(β) ἄνδρες, τὸν Μακεδόνα, ἀσφαλείας, προσόδους, ᾿Αμφιπόλεως, οὐδένα, τοῦ ἡγουμένου, μειζόνων**: Να μεταφέρετε τους τύπους στην ονομαστική και δοτικού του ίδιου αριθμού.**

(μονάδες 4)

(γ) ἁπάσης, τοὺς ἀπίστους, ἡ κτῆσις, πολλοί, τὰ παρόντα, ὅντιν᾿ , πᾶσιν, ὅπερ**: Να μεταφέρετε τους τύπους στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού.**

(μονάδες 2)

ΚΑΘΕ ΤΥΧΗ